

Nro. 11.

A' FELS. AUSTR. CSÁSZÁR, ES AP. KIRÁLY,
KEGYELMES ENGEDELMEBÖL.

Indúlt Batsból, Pénteken Augustus 5-dik napján,
1808-ik esztendőben.

B é c s.

Csász. Kir. General Maximilian Austriai Fő
Herczeg, Fels. Afzonyunknak kedves testvér bat-
tya, a' Haza védelmezésére, modo provisorio, avagy
előre való gondviselésből fegyverbe öltöztetett la-
kosoknak fő Kormányozója, a' múlt vasárnap a' Bét-
si belső és külső, varosokból ki állitattakat meg
visgálván velek és katonai gyakoroltatásokkal na-
gyon meg volt elégedve.

Hajdan a' Spartabélieknél, a' kik született ka-
tonák voltak, a' gyermekeknek leg kedvesebb játé-
kok a' fegyverben való gyakorlás volt, és felneve-

kedvén a' hadi élettől nemcsak semmit nem irtodztak, sőt, a' mint a' régi Historikusok emlékezetlen hagyták, egész kéfzséggel 's örömmel fogtak Hazájoknak védelmezésére fegyvert, 's nem is vóltak az időnek azon szakaszában a' Spartanusoknál jobb katonák.

Hasonló indulattal láttatnak Austrianak, nevezetesen pedig Bécs városának még tsak gyermeki állapotban lévő fiai azóltától fogya viseltetni, mióltá Fels. Urunknak a' föld népét szakafzonként a' Haza védelmére kéfzíteni, 's a' fegyverben gyakoroltatni parantsolni tettett. A' belső és külső városbéli gyermekek vasárnapokon és más innepi napokon a' belső város körül lévő mezőségen százanként öfzve gyülvén magok közöl tífzteket válafztottak, magokat századokra osztották, és fából tsinált puskájokkal gyakorollyák magokat, gyakorta tsatáznak egymással, és sokan meg is vérzik egymást 's hogy annál hamarabb meg tanulhassák a' taktikát, a' regularis kátonaságnak fegyverben való gyakoroltatásan is meg szótkak jelenni. — Ezek közt a' belső és külső városbéli vitézi indulatú Bécsi gyermekek közt leg első helyet érdemeinek a' Leopoldstati gyermekek, a' kik hasonlóképen Compániákra osztván fel magokat, szoros hadi fenytiket tartanak, az az ellen vétöket meg büntetik, magokat az új exercitium fzerént a' mársirozásban, forgásban, fegyverfogásban 's forgatásban gyakorollyák a' bámulásig, melly Eö Csáfz. Kir. Fő Herczegségének Generalissimus Károlynak értésére esvén, ezen gyermekek hadi játékoknak meg tekintésére menni, 's maga velek való meg elégedését nékiek tudtokra adni méitoztatott.

A' Fels. Kir. Udvari Magy. Cancellariának számos esztendőkig hiven és a' meg öfzülésig szólgalt

egyik érdemes tagját Csász. Kir. Udvari Titoknok Herovics József Urat, a' Fels. Cancellaria Expediturának Directorját nyugodalomra bocsajtani, 's helyette Udvari Titoknok Ránffy Sigmund Urat azon Expediturának Directoráva tenni méltóztatott Fels. Urunk, a' ki a' múlt héten szombaton, a' bé vett szokás szerént azon hivaltajába bé is iktattatott.

A' Csász. Kir. Armadiánál mostanában következő változások történtek.

I. Nagyobb tisztségre emeltettek: Obristlajtnant Becker a' Kottulinsky Gyalog Regimentjéből; Andráfsy a' Froon Gy. Rgből; Chotek a' Rosenberg kömyűszerű Lovas Rgből; Bechtold a' Korona herczeg Ferdinand vasas Regimentjéből; és Vécsey a' Kienmayer Hufzár Regimentjétől, mindnyajan azon Rgtekben Obersterségre emeltettek. — Oristl. Wlasits a' Ferdinand K. F. Herczeg. Hufzár Regimentjéből a' Lichtenstein Hufz. Regimentjéhez; Martonitz Obristl. az Ingenieur Corpustól a' Minor Corpushoz Obersterekké. Auersperg és Spiegel Fő Strázsamesterek; és Adjutánsok Obristlajtnantságra 's General Adjutánságra Generalissimus Károly Cs. Kir. Fő Herczegnél; továbbá Fő Strázsamesterek és Flügél. Adjutánsok Morzin és Reischach, az elsőbb János Cs. Kir. Fő Herczeghez, az utolsóbb Lajos Cs. Kir. Fő Herczeghez Obristlajtnanantságra; továbbá Fő Strázsamesterek Doenhof a' Kottulinsky Gy. Rgnél; Taison a' Froon Gyal. Rgnél; La Touillerie a' Rosenberg K. Sz. Regimentjénél; Horváth a' Ferdinand Hufz. Rgnél, 's Bubna a' Kienmayer Hufz. Rgnél mind a' hatan azon Regimenteknek Obristlajtnantjajává lettek; Marsfeldi Maresch F. Strá-

mester a' 2-ik Artilléria Regimentől Obristlantinantságra, és az Artillériánál lévő Segédeknek Com-mendasává; Pflüger F. Str. Mester a' Stein Gy. Rgből, a' Lindenau Rghez Obristlajtinantságra; Bis-singen F. Str. Mester és Flügel Adjutans 2-ik Obristlajtinantnak a' Stein Gy. Rghez; Fiquel-mont a' Hohenzollern K. Sz. Rgből való F. Strá-zsamester 2-ik Obrist-Lajtinantságra ugyan ott. — W r a t i s l a w a' Swarzenberg Uhlanusainál lévő lo-vas Kapitány Fő Strázsamesterségre és Flügel-Adju-tanságra Generalissimus Károly Cs. K. Fő Herczeg-nél; Weigel a' Hohenloe Dragonyos Regiment-beli lovas Kapitány az Rgnél Fő Strázsamesterségre; J ü n g e r a' Hessen-Homburg Hufzár Rgnél volt lo-vas Kapitány a' Kienmayer Hufz. Rgnéz F. Strázsamesterségre; S u c k a' Rosenberg K. Sz. lovas Rgből való lovas Kapitány azon Rgnél Fő Strázsamester-ségre; R ö h r i g lovas Kapitány a' Lichtenstein Hufz. Regimentjénél, a' Ferdinand Hufz. Rghez Fő Strázsamesterségre; H a r r a c h a' Korona herczeg vasas Rgtből való L. Kapitány azon Rgnél Fő Strázsames-tersegre; M e e s a' bombardirozó Corpustól az első Artilleria Rghez azon tífztségre; S c h e e r a' 3-ik Artilleria Rgből való Kapitány a' Bombardirozó Cor-pushoz Fő Strázsamesterségre emeltettek.

II. Másuvá tétettek által: Callot fzaam felett való Obristlajtinant az első Artilleria Rgtől a' 2-ik Art. Rghez valóságos Obristlajtinant-nak; Fő Strázsamester W u n s c h az első reducalt, vagy el ofzlatott Garnizon Rgtől, és Kreisern a' 2-ik reducalt vagy el ofzlatott 2-ik Garn. Rgtől a' Galliciai határ őrző Ofztályokhoz Comfendánsok-nak; a' fzaam felett való Fő Strázsamesterek Augus

a' Würzburgi F. Herczeg Rgből, és Leiningen a' Reiner Cs. K. F. Herczeg Gyal. Rgből 2-dik F. Strázsamestereknek; az első a' Kottulinfzky Gy. Rghez, a' 2-ik pedig a' Froom Gy. Rghez valóságos F. Strázsamestereknek; Schmid számfelett való F. Strázsamester a' Reutz-Greitz gyalogságtól a' Colloredo Wencel Gy. Rghez valóságos F. Strázsamesternek.

III. Ismét újabb szolgálatba vétettek: Pensionatus Feldmarsal Lajtinánt Ghene-degg a' Temesvari vár Commendansává tétetett.

IV. Pensióba tétettek: a' Minör. Corpusnál lévő Oberster Przezina General-Major rangal; Locatelli a' Hohenlohe Rgből való F. Strázsamester, és Wefzelics a' Gradiskai Rgből való Kapitány Fő Strázsamesteri rangal.

V. A' szolgálatból ki léptek: Saalburg a' Würzburgi F. Herczeg Rgből való F. Strázsamester rangjának további meg hagyatásával, és Abramovich pensionatus F. Strázsamester a' polgári Hivatalba lévő által menetellel.

VI. Meg holtak: Festenberg F. M. Lajtinant és Temesvári vár Commendans; Adelsteini Ulrich pensionatus Oberster; Fellenstits titularis Obristlajtinant; Maretich pensionatus Obr. Lajtinant; Szepesy a' Gallicziai Kordonnak F. Strázsamestere; végtére Seethal, Detári, és Gabelberg pensionatus Fő Strázsamesterek.

Magyar Ország.

S. Patakról Juliusnak 20-ik napján. Ezen hólyó hólnapnak 5-ik, 6-ik, és 7-ik napjai ezen vá-

rosra nézve igen nevezetesek valának, a' midőn Herczeg Breckenheim Károly August ezen uradalomban a' szokott pompával bé iktattatott, és ámbár maga személyesen jelen nem volt is, de a' szokott fényes vendégségben 's vigafságban semmi fogyatkozás nem esett. A' köz nép is éppen akkor lévén az efsözések által a' széna takarástól el tiltva elég időt vett magának arra, hogy magát kívül belől le áztassa, mert az egészlen sült ökor mellé tsatornán kellett folyni a' bornak is, hogy annál jobban segítessék a' concoctio. — Azután negyed nappal kezdődött a' Regéczi vár alatt is azon uradalomra nézve a' Statutio, melly ha olly népes nem volt is mint a' Pataki, de még rendesebnek mondatik a' Patakinál; tagadhatatlan, hogy a' szép zöld erdők kebelében a' természetnek kedvelt fiaai és leányi közelebről találhatták gyönyörüségeket mint itt.

Hogy a' tífztelt Herczeg a' közjónak hiv barátja és elősegelője leszen, a' felől nem ok nélkül nyújt kedvező reménységet avagy tsak azon tselekedete által, hogy a' melly engedelmet a' Fels. Király ezen Uradalomnak általadása előtt kevéssel adni méltóztatott a' Pataki Ref Collégiumnak, (melly szerént mostani újj és 40 ölni hoffzaságú épületét egészlen a' Kováts útza töltéséhez, és így valami 10 öllel killyebb tehette a' régi kerítésnél, és minden Professori házak, a' mellyek eddig szabadak nem voltak is, parochialis szabadtságra emeltettek) újra, szórúlszóra önként meg erősítette, és még többek felől is kegyes ajánlást tenni méltóztatott.

Egész solennitafsal teltek el az ide való Ref. Collegiumban a' szokott exameni napok is e' folyó hólnapnak 10 — 15-ik napjain Méltos. Kir. Tanátsos

Vay József fő Curator Urnak személyes előülése alatt, mind két rendü főzamos Patronusoknak és Szüléknek jelenléteben. — Nevezetese lett egyebek közt mostani examenünk az által is, hogy az egy-néhány esztendőktől fogva sok változások alá vette-tett Theologica Facultásnak két új Professorai, ugy-mint Tiszt. Patay János Ur, mint Dogmatica és Exegetica Theológiának 's Ekklesiái Historiának, és helybéli Predikátor Tiszt. Láczy József Ur, mint Moralis és Pastorális Theologianak rendes Professorai most adattak tanítványaik által első és tellyes helybe hagyással fogadott speciment. És nem is volna már Collegiumunknak a' rendes Tanítókra nézve semmi hijsa, ha néhai Nitsch Károly Daniel Urat, a' múlt Május 28-ikán töllünk el nem ragadta volna a' halál, a' kiben a' Hazai Litteratura egy nem utolsó rangú igazi tudós mivelőjét vesztette el, a' Collegiumban pedig a' Deák és Német Literaturának Professori széke ürüle meg, melyet rendszerént Aug. Confession lévő tudós személlyel szokott a' Melt. Curatoratus bé tölteni.

Spanyol Ország.

Vittoriából Biskajának fő városából ekként irnak Jul. 13-ik napján: „A' mi új Királyunk, ugy-mond, I. József Napoleon tegnap főzamos ágyu durogások, harangzugások, és az itt fekvő katonaságnak paradirozása közt bé jött hozzánk. Estére szép tüzi játék volt. Ma jókor reggel fel költ a' Király, és minekutánna ministerjeivel együtt egy-néhány óráig munkálkodott volna, sz. misét halgatott, annak végződése után audientziát adott. — Tegnap

következendő Kir. Hirdetmény tétetett itt közönséssé:

„Spanyolok! A' midőn annak a' Nemzetnek határára bé léptem vólna, mellynek kórmányát az Isteni bölts Gondviseles reám bizta: el végzettem magamban, hogy eleibe fogom gondolataimat terjeszteni. Az én Királyi székbe leendő bé ülésimmal avval biztatom magamat, hogy számos nemes indulatú személyekre fogok ollyakra találni, a' kik az én Spanyol Ország régi ditsőlségének visszaférésére szánt igyekezetemet tellyes tehetségek fzerérent-fogják elősegelleni. — Az a' Constitutio, a' mellyre esküdni fogtok, bizonyossokká tefznek titeket a' mi szent vallásunknak gyakorlásáról, polgári és politica szabadságtokról; nemzeti képviselőket állit fel, a' ti Corteseteket jobrendbe hozva visszafizá állitja, és olly Tanátsot állit fel, melly a' ti szemelybéli szabadságtokért a' kezefséget magára vállalja, a' Királyi széknek a' kétséges ki menetelű környül állások közt gyámola's istápjá leszen, és a' mellynél a' Status eránt való érdemek mindenkör meg jutalmaztatást kereshetnek és várhatnak. A' törvénytévő székek mindenkör szabadon, és mástól nem függőleg hozhatnak szententziát. Egyedül az érdemek és virtusok lesznek ennekutánna azok az eszkö-zök, a' mellyek által a' közönséges hivatalokra jutni lehet.“

„Ha kivanságomban meg nem tsalatkozom, a' ti földmiveléstek és kereskedéstek minden eddig való nyomorgattatás alól fel szabadittatván virágozni fognak. — Mivel a' törvények fzerérent fogok uralkodni, én leszek az első, a' ki azokat méltó tekintetbe tartom. Tellyes bizodalommal állok fel között-

tetek, és olly betses férfiak közt, a' kik semmit el nem halgatnak abból, a' mi tinéktek hasznotokra szolgálhat. — A' vak indulatok, hazug hírek, a' száraz Európa köz ellenségének titkos fortélyai, a' ki Spanyol Országtól a' ti Coloniaitokat el szakasztani igyekeznek, némellyeket közzületek a' leg otsmányabb függetlenségbe ejtették. — Ezeknek szemlelésen a' szívem vérzik, de akar melly nagy légyen is ez a' gonosz, egy szempillantatba meg szünhetik — Spanyolok! tsatoljátok magatokat öfzve, fogjátok körül az én Kir. széket. Tselekedjétek, hogy a' belső háborgások azt az időt töllem el ne lopják, a' mellyet én a' ti boldogságtoknak eszközlésére fordítani akarok. Olly jó gondolattal vagyok felöletek, hogy ti mindent el fogtok követni az én leg főbb kivanságomnak eszközlésére. —

Jó sef Napoleon.

A' Spanyol Orzági insurgensek deputatusokat küldvén magok közzül Londonba, magoknak segedelmet kértek. Ez okon küldettek 8000 főből álló hadi nép, és sok hadi eszközök a' Spanyol Orzági partokhoz, nevezetesen a' Kadikfi kikötőhely eleibe, Admiral Sidney Smidt vezérlése alatt, de a' ki első próbatételekor szerentsétlen volt, a' mennyiben sem a' szárazra ki nem szállhatott, sem a' magával vitt hadi eszközöket általa nem adhatta a' Spanyol insurgenseknek. Ezeknek fő vezérjek herczeg Santa-Croce lenni mondatik. A' Spanyol Insurgenseknek deputatusaival való conferentiára a' Bécsben volt, de már innen vissza ment Adair úr volt ki rendeltetve; a' Londonban volt Spanyol hadi foglyok mind haza botsátattak. Arthur Wellesley Admiralis, nem Amerikába, hanem Spa-

nyol Országba küldetett. Az antiministerialis újság levelek előre is azt hirdetik, hogy Angliának minden próba tételei hafzontalanok fognak lenni, és sok pénzbe 's emberbe kerülnek.

A' múlt posta napon félbe maradt Spanyol Országai Constitutio tzikkelyeinek folytatása és végezete. 117) Hogyha valamely öfzve esküvésnek lételéről bizonyosan tudósítatik a' Kórmányfzék, az el vádoltatnak el forgattatásokra parantsolatot adhat a' Policia minister. — 118) Minden testamentumok, majoratusok, és substitutiók, a' mellyek olly jófzágokon vannak, mellyeknek efsztendei jövedelme 5000 kemény piasterre nem megyen, el töröltetnek. Az illy jófzágoknak mostani birtokosai, azoknak birtokában tovább is meg maradnak. — 119) Minden olly jófzágoknak birtokosai, a' mellyek testamentumok, majoratusok, és substitutiók alá vettettek, és a' mellyeknek efsztendei jövedelme 5000 piasternél többre megyen, ha a' birtokosoknak tettik, azoknak teher alól való felszabadittatásokat kívánhattyak, és a' Király azt meg engedheti. — 120) Ez, és a' két következendő tzikkelyek ugyan azon tárgyakról szóllanak. — 123) A' nemességnek minden most fenn álló rendjei és gradusai tovább is fenn állhatnak; úgy mindazáltal, hogy azok annál fogva a' köz tereh viselés alól fel nem szabadittanak, és sem a' polgári, sem az egyházi hivataloknak, sem pedig a' hadi és hajóseregeknél való tífztségeknél eléresekre meg nem kívántatnak. Egyedül az érdem és talentomok nyitnak utat azoknak eléresekre. — 124) Senki sem viselhet sem polgári, sem egyházi hivatalt a' fzületett Spanyolokon és in-

digenákon kívül. — 125) A' különbkülömbféle vitézi Rendeknek jószágait, mellyeket a' Hazának tett hafznos szolgálatokért nyertek, el venni nem lehet. — 126) A' jelenvaló constitutionalis rendelkezéseket, királyi decretumok és parantsolatok által lassan-lassan elfközölni kell, és akként intézni, hogy 1803-ik esztendőnek 1-ső Januariusáig mind folyamalba tétetödjenek. — 127) A' könyvnyomtató mőhelyeknek szabadsága is, a' jelenvaló constitutionalis rendelkezések felállítasok után két esztendővel, a' fellyebb előhozott mód szerezént, állittatasék fel. A' nyomtatásban való szabadságnak organisatiójára törvényt fognak a' Cortesek hozni. — 128) A' Corteseknek első gyűlésekben, mellynek 1820-ik esztendőben leszen helye, a' jelenvaló constitutionalis rendelkezéseket, ha a' Király kívánni fogja, meg lehet változtatni, jobbitani, meg visgalni, és azokra nézve tanátskozni. University Library Cluj

Frantzia Birodalom.

Allig telik el egy nap, mellyenn Frantzia Országának egyik valamellyik környékéről a' pufztító jég esséről szomorú tudósításokat ne venne a' belső dolgokra ügyelő Ministerium és Kormányfő. Az Ornei esztályban Julius 1-ső napján 13 helységet egészlen el pufztított, és sok ezer familiát a' leg szomorúbb állapotba ejtett az. Az avval együtt jární szokott szörnyű szélvész a' házaknak hajatjait le szaggatta, sőt sok házakat egészlen öfzve rontott, 's szellyel tépett. — Sok olly jég darabokra találtak, mellyek nyóltz font nehézségűek voltak. A' jegeső után egy egész óráig, és olly nagy mértékben esett az első hogy egészlen bé borította a'

mezőket. Hasonló szerentsétlenség történt Nimes környékén alsó Langvedociában, a' hol 40 helységeknek mezeit és szőlő hegyeit pufztította el a' jég első. —

A' Burgundiai tartományában, a' mint a' leg újabb külföldi újság levelekből olvassuk, a' múlt Julius 2-ik napján. több helységekben, a' mellyekben a' leg nemesebb Burgundiai bor szokott teremni, a' felette való zápor és jég első egészen öfzve paskolta a' szőlő termő hegyeket. A' következett napon hasonló isteni tsápás nemtsak azokat, hanem több helységeknek is érdeklett, 's tsak nem végképen el pufztított, melly helységeknek 40-re tétetik a' száma. Az az által okoztatott kárt lehetetlen meg betsülni. A' szőlős gazdak, ha mind n-hezen esnék is, de még is el szenvednék az idei károkat, de hogy annyira öfzve törték a' szőlő tökéket, hogy azoknak sok esztendőig semmi hasznat nem vehetik, azon éjjel nappal keseregnek.

A' Rénus környékéről sok bort visznek Spanyol Országba a' Frantzia katonaság számára, egésesebb lévén az annak a' Spanyol Orzági igen szefzes boroknál.

Úgy hallatik, hogy a' hires Orvos Dóctor Gall Párisban meg halálozott volna, de még eddig semmi bizonyos hirt nem vettünk e' tárgyról. Midőn nem igen régen a' Párisi bolondok házát ez az Orvos meg látogatta volna, egy örült ember, kinek sem befzedjében, sem koponyájában azon nyavalyának semmi jelét nem találva azt néki meg mondotta; mellyre az örült vagy elmejében meg háborodott ember így felelt: Ne tsudálkozzék azon az Ur, hogy az én fejemen, melly most a' vállaim közt ül,

az örültségnek semmi jeleit nem találhatja. Ez egy idegen embernek a' feje, mellyet azért tettek a' vállaik közzé, mivel az igaz fejemet a' revolutió idején a' guillotinával el üttették.

Hadi Történetek Környülállások és Készületek Északi Európában.

A' 2-ik Juliusi Pétersburgi udvari Tudósításokból azt olvassuk, hogy a' múlt Junius 19-dik napján, estéli hat órákor, Finnlandiának fő városa **Abo** mellett a' Finnlandi tenger kebelében, egy Svéciai kis hajósereg olly nagy sebességgel jelent meg, hogy az ott vigyázaton volt Kozákok allig futhattak el, 's allig tudósíthatták arról az **Abói Commendánst**. A' Svéciai hajokról a' szárazra kiszállott katonaság **70** lovas és **1000** gyalog gárdistából, hat három fontos ágyúból, **3000** forma ruhás Stokholmi katonaságból, és **3000** Aland szigeti leg jobb stutzosokból állottak, **20** ágyuzó - és számos más féle hajókon vitettek oda, és kemény parantsolatot vettek az eránt, hogy akármennyibe kerüljön, **Abo** városát vissza venni igyekezzenek.

Erről bizonyos tudósítást vévén Orosz Generál **Baggehufwudt** a' vezérlése alatt vólt kisebb számú Orosz katonaságot akkent osztotta fel, hogy sohol sem dolgozhatott az ellenség házonnal, sohol sem nyomúlhatott előre. Azt a' faluhelységet, mellynek háta megett a' Svékusok magokat meg fészkeítették, az Oroszok meg gyújtották, 's minden reájok való tamadást házontalanná tettek. A' velek való tsatazás **18** óráig tartott, mellyben, a' Pétersburgi tudósítás fzerént, az Oroszok közzül **300**, a' Svékusok közzül pedig **1000** hüllott el és esett sebbe; az

utólsóbbak közt több tisztek, és egy Generális is volt.

Ezen dolognak eszközésére olly időpontot választottak a' Svékusok, mellyben A b ó városában országos vásár tartatni, 's oda a' szomszéd helységekből egynéhány ezer ember szokott menni; de az ott lévő Orosz Vezér eleve való gondviselésből a' sokadalom tartását későbbre halasztotta, 's annál fogva az ellenség szándékát meg akadályoztatta. Ugy vélekedtek a' Svékusok, hogy ha ők akkorra ki szállhatnak, az oda gyülekezett nép nékiek segítségekre leljen, és öfzve kaptsolt erővel fognak velek együtt az Oroszokra támadni. — Ebben a' 18 óráig tartott vakmerő tsatában vitézi batorságoknak és meg különböztetett vitézségeknek újabb probaját adták az Orosz seregek. A' nállok sokkal számosabb ellenséggel való szembezállásra való tűz benne olly nagy mértékben volt, hogy azok a' regimentek, mellyek a' tsata hallására a' szomszéd helységekből oda futottak, meg sem pihentek, hanem egyenesen a' tsata piacra menvén szembe szállottak az ellenséggel. Az Abói lakosok is szépen viselték magukat annyiban, hogy szekerekkel és kotsikkal mentek a' tsata piatzra a' sebbe esteknek onnan való elvitelre. Egy Svéciai hajót minden azon volt emberrel együtt öfzve törték 's a' vízbe süllesztették az Orosz ágyú golyóbisok.

Koppenhágából Julius 12-ik napján. Az Angliai hajóereg és armada, a' Gothenburgi bizonyos tudósítások szerént, vagy egyenesen Angliába, vagy valamelly titkos expeditióba mentek, talán Spanyol Országba, vagy annak Amerikai Coloniái ellen, a' helyett, hogy Svécia Országot hatal-

mas ellensége ellen tovább is segítették volna. A' Norvégia Országban commandirozó Dánus Vezér herczeg Krestely August azt írta VI. Fridrik Dániai Királynak, hogy Norvegiának azon részéből, a' mellybe a' Svékusok bé rontottak, egészen úgy ki takárodtak, hogy egyetlen egy sem találtatik ott többé. Az a' Svéciai corpus, melly onnan utólszor ki ment, hat, vagy hét ezer főből állott.

A' Norvégiában való kenyérfűkének el hártása végett, sok Izlandiai fa-mohot gyűjtetett öszve az uralkodó Kormányfűk, mellyből lisztet, 's ebből kenyeret süttet a' szegényebb sorsú lakosoknak fűamokra. Tsontból is jó tápláló lisztet lehet készíteni. — Az a' hir, melly a' Saumarez Anglus Admiralis Gothenburgban történt haláláról minap támadt vala, meg nem valóságosodott. — Anglus Admiral Hood Sámuel a' Bálticum tengerben ólalkodik, de semmi fontos dolghoz nem kezdett még eddig. Azokat a' Dánia Országi hajós legényeket, a' kiket ekkörig rabságra hajthattak, sokféle igiretekkel Anglus szolgálat vételre kívánnyák tsábitani, de ök uralkodó Fejedelmekhez és hazájokhoz hivek lévén, magokat el tántorittatni nem engedik.

Tudományt tárgyazó Tudósítás.

A' Papi Reform. Collégiumnak egyik igen érdemes tagja Theologiai Profefsor Titt. Tóth Ferencz Ur maga fáradohatatlan munkaságának ismét egy köz hasznú gyümöltrevel szereztesítette a' Magy. Publicumot, mellyért a' leg későbbi maradékok is háladatofsággal fognak rólla emlékezni. Erről a' munkájáról egy Aug. Conf. lévő tudós Predikátor és Senior Ur következendőképpen emlékezik:

„Ki jött, úgymond, T. T. Tóth Ferencz Pápai Profefsor Ur tolla alól ezen igen várt szép munkája is: A' Helvétziai Vallástételt tartó túl a' Dunai Fő Tifzteletü Superintendentziában élt Superintendensek, vagy Reformatus Püspökök élete a' jelenvaló idökig le hozva. Irta 's ki adta Toth Ferentz Reformátusok Pápi Collegiumában Theologiát, és az azzal öfzve kötött Papi Tudományokat tanító Profefsor. Györben Özvegy Streibig Jósefné betüivel, 1808 ezftend.

Mind öfzve 18 Püspökök rajzoltatnak le ezen munkában, ugymint 1) Hufzár Gál. 2) Beithe István. 3) Szegedi Gergely. 4) Pathai István. 5) Kanisai Pálfi János. 6) Tzeglédi Pál. 7) Gál Imre. 8) Szeli György. 9) Gál István. 10) Sellei István. 11) Csúzi Cseh Jakab. 12) Eöfsonitzi Farkas János. 13) Hodosi Sámuel. 14) Major Kotsi István. 15) Torkos Jakab. 16) Halász Jósef. 17) Kármánn Jósef. 18) Ifjab Torkos Jakab életek.

A' munka végén kéri a' Tifzt. Szerző minden E. Olvasóit, hogy ha valami Ekklesiái historiát illető ollyas levelek vagy jegyzések hevernek nállok kéz írásban, mellyek még nyomtatásban nintsenek: méltóztatásának azokat, akár pénzert in originali, akár vidimált párban jó akarattól, 's a' Közjő előmozdítása tzéljából vele közleni, hogy azokat a' Protestans Ekklesiái Archivum nevü gyűjteményébe tehesse. Mivel pedig a' több Superintendzsiabeli Püspököknek életeket is 'izándékozik meg irni; ez eránt is olly reménységben vagyon, hogy Erd. Olvasói, a' mibe lehet. segíteni méltóztatnak.

Ezen hafznos munkaján kívül, egy kifsebltskét is adott ki, mellyben Pápai Ref. Ekklesiának historiáját rajzollya le rövideden. D. D. S.